ADDENDA LA *DICŢIONARUL LIMBII ROMÂNE* DIN PERSPECTIVA LIMBAJULUI JURIDIC *(LITERA D)*

TEODOR SÂMBRIAN[1]
Universitatea din Craiova

1. Preliminarii

Dicţionarul Limbii Române, tomul I, părţile a 3-a, a 4-a, a 5-a şi a 6-a, *Litera D*, elaborat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti" din Bucureşti în anul 2006 - 2009[2] înregistrează 12470 de cuvinte-titlu şi variante lexicale, fiind, alături de părţile a VII-a şi a VIII-a, litera E şi de tomul III, literele J, K, Q, partea cea mai actuală a Dicţionarului-tezaur al limbii române, finalizat în anul 2010. În urma unei cercetări asupra unei bibliografii exclusiv juridice pe care am întreprins-o după această dată, am identificat alte 250 de cuvinte, dintre care 71 sunt termeni ce aparţin limbajului juridic, şi anume: 26 de termeni de drept civil (*dalmă, daţie, decuius, debirentier, delat, delictualmente, demitent, deposesiune, deshered, desherent, desherenţă, deşeanţă, devolua, devolutivitate, dezamanetarisi, dezdevălmăşie, dezmembrământ, dirijant, disimţământ, domenialitate, donaţional, dotaliciu, dotalitate, dotant, dotator, duariu*), 11 termeni din domeniul criminalisticii (*dactilar, danteliform, decadactilar, deltic, depasantă, depesaj, dermatoglifă, dermatoglific, dermatogramă, dextrodeltic, dextromarginat*), 12 termeni de drept procesual (*davat, deci, declarisire, declinator, deconfirmare, demandor, denunciabil, derogabil, desesizat, dezînvestire, donosire, dovagialât*), 9 termeni de drept penal (*delictant, delictuozitate, denonsaţie, descontopi, descontopire, descontopită, detentiv, detenţionist, disculpător*), câte 4 termeni din teoria generală a dreptului (*definde, delegalizare, disponent, dispozant*), respectiv din sociologia juridică şi psihologia juridică (*delictogen, delicvenţial, drogoman, drogomanie*), 3 termeni de drept administrativ (*dezarondare, dosaria,*

[1] Autorul este profesor la Facultatea de Drept, pasionat de lingvistica juridică (nota coordonatorului).

[2] *** *Dicţionarul limbii române (DLR)*, serie nouă, tomul I, partea a 3-a. *Litera D, D-Deînmulţit* şi partea a 4-a, *Litera D: Deja-Deţinere*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2006; partea a 5-a. *Litera D. Deţinut-Discapotiriu*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2007; partea a 6-a, *Litera D. Discord-Dyke*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2009.

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

dosariere) şi câte unul din domeniul dreptului comercial (*deport*) şi domeniul dreptului canonic (*decretală*).

Din punct de vedere etimologic, situaţia este următoarea: 32 de cuvinte cu etimologie franceză, 4 cuvinte cu etimologie italiană, 3 cuvinte cu etimologie latină, 2 cuvinte cu etimologie turcească, 28 de cuvinte formate prin compunere sau derivare şi 2 cuvinte cu etimologie necunoscută. Structura etimologică a celor 71 de cuvinte „reflectă în planul expresiei lingvistice schimbările intervenite în societate”[3], limbajul juridic fiind „determinat de contextul politic şi social-cultural în care este utilizat.”[4]

Astfel, cuvintele cu etimologie turcească sunt atestate în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea (*davat* – 6 martie 1766) şi prima jumătate a secolului al XIX-lea (*dovagialât* – 1822), respectiv perioada în care ţările române se aflau în relaţii strânse, de dependenţă, faţă de Imperiul Otoman. În ceea ce priveşte cuvintele cu etimologie franceză, majoritatea oglindesc influenţa preponderent franceză asupra dreptului românesc, în special asupra dreptului civil, atât în domeniul legislativ, cât şi în cel doctrinar, după adoptarea *Codului civil* din 1864. În această privinţă, constatăm că unii termeni juridici împrumutaţi din limba franceză au ieşit din uz (*definde, delictant, demandor, denonsaţie, deşeanţă, dirijant, disimţământ, dotaliciu, dotalitate, dotant, duariu*), în timp ce alţii s-au impus în limba română, făcând parte din limbajul juridic actual (*dactilar, danteliform, decadactilar, deltic, depasantă, delictogen, delicvenţial, declinator, depesaj, dermatoglifă, dermatoglific, devolua, devolutivitate, dextrodeltic, dextromarginat, dezmembrământ*). La rândul lor, cuvintele cu etimologie italiană (*denunciabil, deport, derogabil* şi *detentiv*) atestă influenţa italiană asupra *Codului comercial român* din 1887 şi a *Codului penal* din 1936.

Menţionăm că toate cele 71 de cuvinte au fost excerptate dintr-un corpus alcătuit din 58 de lucrări juridice, dintre care două se regăsesc şi în bibliografia DLR (COD. PEN. COM. şi COD. ŢIV.)

Fiecare cuvânt este prezentat după modelul DLR în următoarea succesiune: cuvântul-titlu (în cazul omonimelor la umărul cuvântului este menţionată o cifră succesivă cuvântului corespunzător din DLR), categoria morfologică, paranteza explicativă, sensul, unul sau mai multe citate în care se regăseşte cuvântul-titlu, variante lexicale, pronunţarea cuvântului-titlu, indicaţii morfologice (pluralul la substantive şi adjective, prezentul indicativ la verbe), etimologia. Abrevierile sunt cele din DLR.

2. Termeni juridici neincluşi în DLR. Litera D

Dactilar, -ă adj. 1. Referitor la degete. 2. Referitor la amprente digitale. *Orientarea desenelor papilare după cele două oase ale antebraţului... prezintă*

[3] Adriana Stoichiţoiu Ichim, *Semiotica limbajului juridic,* ediţia a II-a, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2006, p. 18.

[4] *Ibidem.*

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

importanţă în clasificările dactiloscopice, ca aceea folosită în U.R.S.S., în care înregistrarea dactilară se face în funcţie de această orientare a desenelor. SUCIU, C., I, 216. Pl.: *dactilari, -ice*; din fr. *dactylaire*.

Dalmă[2] s.f. Semn de hotar între terenurile ţăranilor. *Şi cum sunt ele numite? bunăoară: movilă, gorgan, piatră, dalmă şi altele?* HAŞDEU, cf. VULCĂNESCU, E., 286. Pl.: *dalme*; et. nec.

Danteliform, -ă adj. 1. În formă de dantelă. *Dactilogramele excepţionale (amorfe) cuprind toate desenele papilare de pe ultima falangă a degetelor care nu pot fi impuse în tipurile precedente, cum sînt desenele danteliforme.* MIRCEA, C., 72. *În sectorul falanginelor şi falangelor se va observa dirijarea crestelor (orizontale, oblice, concave sau convexe) buclele şi structurile danteliforme din aceste regiuni...* PAT. MED., 655. 2. s.f. Dactilogramă cu desen danteliform. *Astfel, adelticele se vor nota cu A sau 1... şi danteliformele cu O sau cifra 0 (zero).* MIRCEA, C., 134. Pl.: *danteliformi, -me*; din fr. *dentelliforme*.

Daţie s.f. 1. (Învechit) Dare (2). *Efectul daţiei* in solutum *este subordonat... condiţiei că creditorul va păstra lucrul primit de dânsul.* ALEXANDRESCO, E., X, 686. *Pentru aceste creanţe, daţiunea în gaj nu poate avea loc... decât în formele determinate prin art. 1687.* RĂDOI, C., 1144. *Daţiune în plată este, deci, un mod de stingere a obligaţiunii deosebit de plată.* PLASTARA, D.C., IV, 500. 2. (În dreptul roman) Contract de înstrăinare a lucrului prin predarea efectivă a acelui lucru către dobânditor. *Cauza obligaţiunei derivă din contractul* verbis, *iar nu din contractul real al daţiunei.* PERETZ, I.D., I, 377. Pl.: *daţii*; şi: (învechit) **daţiune**; din lat. *datio, -onis*.

Davat s.m. (Învechit) Reclamant. *Şi am cercetat ca să se mai găsească şi alţi davaţi să ştie piatra unde au fost mai nainte şi să ia cartea de blestem şi nu s-au mai găsit alţii.* POTRA, D., I, 235. Pl.: *davaţi*; din tc. *dava*.

Debirentier, -ă s.m. şi s.f. Persoană care datorează plata unei rente. *Origina istorică a acestui gen de suborgaţiune este o declaraţiune din mai 1609 a lui Henric IV prin care se acordă debi-rentierilor dreptul de a se lipsi de consimţământul credi-rentierilor...* PLASTARA, D.C., IV, 540. *Se poate întâmpla ca debirentierul să plătească bunul mult mai scump decât valoarea sa reală.* TR. DR. CIV., II, 1029. *În cazul contractului de rentă viageră... întinderea prestaţiilor datorate de debirentier este determinată de data la care survine moartea credirentierului.* T.G.O., 35. *Dacă debirentierul nu plăteşte renta la scandeţă, credirentierul poate cere executarea silită a obligaţiei acestuia...* ZINVELIU, C.C., 133. *Debirentierul trebuie, în caz de dubiu, să efectueze plata rentei pe durata vieţii credirentierului.* COD. CIV. MOLD., art. 847, alin. 2. *Debirentierul nu se poate libera de plata rentei oferind restituirea capitalului şi renunţând la restituirea ratelor plătite.* COD. CIV. 3, art. 2252. Pl.: *debirentieri, -re*; din fr. *débirentier*.

Decadactilar, -ă adj. Referitor la amprentele digitale de la cele zece degete. *Formula dactiloscopică constă în reprezentarea prin litere sau cifre a degetelor celor*

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

două mâini în clasificarea decadactilară. SUCIU, C., I, 231. *În ţara noastră, înregistrarea dactiloscopică principală este decadactilară, concretizată într-o formulă de bază a celor zece degete de la mâini.* MIRCEA, C., 133. Pl.: *decadactilari*, *-re*; din fr. *décadactylaire*.

Deci[3] s.n. (Învechit) Dispozitivul unei hotărâri judecătoreşti. *Iară deciul care cuprinde în sine otărârea judecăţii se arată în jurnal şi prin urmare o schimbarea de cuvântul mai mult sau mai puţin la un jurnal preface însuşi fiinţa otărârii.* BUJOREANU, C., 508. Pl.: *deciuri*; et. nesigură, **deci.**[1]

Declarisire s.f. (Învechit, rar) Declaraţie. *Dacă s-au pierdut sânetul care trebuia să se dee înapoi, poate acel ce l-au plătit să ceară siguranţie sau să depozitarisască datoria la judecătorie şi să ceară de la creditor amortizaţia (declarisirea de răsuflat) sânetului după rânduiala judecătorească.* COD. ŢIV., art. 1884. Pl.: *declarisiri*; din **declarisi**, de la **declara** (după modelul unor verbe ca **depozitarisi** etc.)

Declinator[2] s.n. Hotărâre judecătorească prin care se stabileşte competenţa de a judeca o cauză în favoarea unei anumite instanţe.[5] *Reclamantul... nu poate fi sustras de la această jurisdicţie şi trimis pe cale de declinator la tribunalul arbitral mixt.* COD. COM. ADN., 746. Pl.: *declinatoare*; din fr. *déclinateur*.

Deconfirmare s.f. Abrogare. *Opera împăraţilor bizantini este plină de dispoziţii de censură a obiceiurilor (sau deconfirmare a altora)* IDR, I, 226-227. Pl.: *deconfirmări*; din fr. *déconfirmation*.

Decretală s.f. Hotărâre cu caracter canonic emisă de papi. *În evul mediu, o decretală a papei Alexandru al III-lea oprea sclavajul captivilor.* MEITANI, D. I., 425. *Au mai fost introduse diverse decretalii papale, atribuite unor episcopi romani din primele patru veacuri.* FLOCA, D. C., I, 111. Pl.: *decretalii*; din fr. *décrétales*.

Decuius s.m. Persoană decedată care lasă o moştenire. *La epoca ce ne interesează se născuse deja mijlocul de protejare... în contra confuziunei averilor decujusului şi moştenitorilor.* PERETZ, I. D., 265. *Pentru ca transmisiunea să se poată produce în persoana unui succesor se cere neapărat ca succesorul chemat să aibă fiinţă în momentul când transmisiunea are a se opera, adică în momentul morţei decujusului.* CANTACUZINO, E., 216. *Succesorii de gradul doi sînt părinţii decujusului şi ascendenţii acestora.* GOGEANU, I. D., 50. Şi: *decujus*; din lat. *de cuius*.

Definde vb. III, tranz. (Învechit) A interzice. *Regula care definde de a dispune de lucrul altuia nu se aplică la cazul în care dispoziţiunea are ca obiect numai nişte*

[5] DLR reţine varianta lexicală *declinatoriu* a cuvântului-titlu *declinator* (adjectiv cu etimologia fr. *déclinatoire*) cu definiţia *„care declină competenţa unei instanţe sau contestă o jurisdicţie”* şi substantivat, în sintagma *declinatoriu de competenţă,* cu definiţia *„hotărâre prin care o instanţă îşi declină competenţa şi trimite cauza la o instanţă competentă.”*

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

lucruri determinate în ceea ce priveşte natura lor. ERACLIDE, E., II, 274. Prez. ind.: *defind*; din fr. *défendre*, lat. *defendere*.

Delat s.m. (Latinism învechit) Persoană căreia i s-a deferit moştenirea. *Delaţii trebuie să fie de acelaşi grad.* LONGINESCU, E., II, 778. Pl.: *delaţi*; din lat. *delatus*.

Delegalizare s.f. Scoatere sub incidenţa legii a unui fapt care fusese reglementat prin lege. *În condiţiile repartizării materiilor rezervate legislativului, precum şi a celor rezervate puterii reglementare, este vorba de procedura „delegalizării”.* DELEANU, D.C., I, 307. Pl.: *delegalizări*; din fr. *délegalisation*.

Delictant s.m. (Învechit, rar) Persoană care a comis un delict. *Sarea şi uneltele găsite la delictant vor fi asigurate până la darea ordinului cuvenit de către ministerul finanţelor.* BUJOREANU, C., 1368. Pl.: *delictanţi*; cf. **delict**.

Delictogen, -ă adj. Care poate genera fapte antisociale. *Psihonevrozele cu anxietate... nu prezintă un potenţial delictogen, deoarece anxietatea stimulează la o nouă adaptare...* PAT. MED., 601. *Ultimele 2 cazuri fac parte din categoria celor care nu mai suportă conflictele familiale şi fug de acasă, căutând să se integreze în alte grupuri... în care însă, de multe ori, există influenţe delictogene.* PSIH. JUD., 327. Pl.: *delictogeni, -ne*; din fr. *délictogène*.

Delictualmente adv. Din punct de vedere al răspunderii delictuale. *Ca o aplicare a acestui principiu, se spune în această materie că reprezentantul persoanei morale nu poate să oblige delictualmente persoana morală...* PLASTARA, D.C., IV, 187. Pronunţat: ~tu-al~; din fr. *délictuellement*.

Delictuozitate s.f. Infracţionalitate. *Mica delictositate, inferioară de 6 luni, scapă de agravaţiunea rezultând din recidivă.* TANOVICEANU, D. P., I, 713. Şi: (învechit) *delictositate*; pl.: *delictuozităţi*; din fr. *délictuosité*.

Delicvenţial, -ă adj. Referitor la un fapt nepermis de legea penală. *Apariţia unor comportări evazioniste... precum şi a unor manifestări antisociale, delicvenţiale.* MAHLER, J., 230. *Reckless arată că un copil aflat într-o arie înalt delicvenţială... rămâne nedelicvent dacă înfrânarea internă este bună şi funcţională.* PSIH. JUD., 34. Pronunţat: ~ţi-al~; pl.: *delicvenţiali, -le*; din fr. *délinquanciel*.

Deltic, -ă adj. Care se referă la delta, desen papilar în formă triunghiulară întâlnit în aproape toate amprentele digitale. *Locul în care cele două braţe exterioare ale deltei negre se unesc... se numeşte punct deltic.* SUCIU, C., I, 214. *Ele sînt clasificate după sistemul deltic...* PAT. MED., 654. Pl.: *deltici, -ce*; cf. **delta**.

Demandor s.m. (Franţuzism învechit) Reclamant. *Într-o acţiune desfăşurată înaintea justiţiei, părţile devenind pe rând demandori şi defendori..., orice propunere pentru stabilirea unui fapt juridic trebuie dovedită de cel ce o face.* DUMITRESCU, C. A., III, 35. *Legea nu prevede... să fi arătat numele vreunui demandor.* ANTONESCU, C., III, 370. Pl.: *demandori*; din fr. *demandeur*.

Demitent, -ă s.m. şi f., adj. (Persoană) care îşi abandonează toate bunurile în favoarea moştenitorilor prezumtivi, păstrându-şi dreptul de a revoca oricând acest act.

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

În privinţa demiterei de bunuri..., executarea era provizorie şi condiţională, adică atâta timp cât trăia demitentul succesiunea lui nu putea fi deschisă. PLASTARA, D. C., III, 206. Pl.: *demitenţi, -nte*; din fr. *démettant*.

Denonsaţie s.f. (Franţuzism învechit) Denunţ. *Procurorii statului vor trage pe călcători înaintea tribunalelor după denonsaţia şefului poliţiei.* BUJOREANU, C., 2064. Pl.: *denonsaţii*; din fr. *dénonciation*.

Denunciabil, -ă adj. (Italienism rar) Care poate fi adus la cunoştinţa unei autorităţi. *Judecătorul care consideră acea iscălitură ca o întrerupere a girurilor comite o eroare de drept denunciabilă în Casaţie.* DUMITRESCU, C.A., II, 10. Pronunţat: ~ci-a-bil; pl.: *denunciabili, -le*; din it. *denunciabile, denunziabile*.

Depasantă s.f. (În expertiza criminalistică a scrisului) Porţiune a literelor deasupra sau dedesuptul zonei mediane. *Pentru literele ovale, axa literei este dată de centrul geometric al literei, iar pentru literele cu depasante, axa literei este dată de orientarea depasantei („p”, „d”, „t”, „l” etc.) sau a depasantelor („f”).* SUCIU, C., I, 301. *Linia de bază a scrisului se socoteşte după limitele inferioare ale literelor şi ale cifrelor, la depasante avându-se în vedere numai corpul propriu-zis al literelor.* MIRCEA, C., 129. *Scrisul rămâne esenţial acelaşi..., depasantele se lungesc către dreapta...* EXP. GRAF., 99. Pl.: *depasante*; din fr. *dépassante*.

Depesaj s.n. Îmbucătăţire a unui cadavru pentru a împiedica identificarea sa. *Dificultăţile reale se întâmpină în cazurile în care se solicită recunoaşterea cadavrelor în situaţia distrugerii lor (combustii, înec, depesaj criminal... putrefacţii avansate etc.)* PSIH. JUD., 135. Pl: *depesaje*; din fr. *dépeçage*.

Deport s.n. Operaţiune de bursă ce presupune obligaţia cumpărătorului unor titluri de valoare de a le revinde la un anumit termen către primul vânzător la un preţ mai scăzut decât cel cu care fuseseră cumpărate iniţial. *Ipoteza deportului este mai rară în practică, dar ea se poate realiza, d. ex. atunci când dintr-o împrejurare oarecare multă lume e silită pentru moment să cumpere pe bani gata.* DUMITRESCU, C.C., III, 13. Pl.: *deporturi*; din it. *deporto*, fr. *déport*.

Deposesiune s.f. (Rar) Deposedare. *Dacă în urma unei deposesiuni violente, proprietarul încearcă în zadar să-şi reia lucrul, posesiunea este pierdută.* DR. ROM., 446. Pl.: *deposesiuni*; din fr. *dépossession*.

Dermatoglifă s.f. Desen format de piele la extremităţile degetelor, pe palme şi pe tălpile picioarelor, alcătuind amprentele digitale, palmare şi plantare specifice fiecărui individ. *Se ştie că ne naştem cu acelaşi număr şi forme de creste papilare şi palmare (dermatoglife).* PAT. MED., 654. *Legislaţia noastră şi jurisprudenţele obligă instanţele să dispună din oficiu... examinarea dermatoglifelor şi măsurătorilor antropometrice.* INTR. MED., II, 187. Pl.: *dermatoglife*; din fr. *dermatoglyphe*.

Dermatoglific, -ă adj. Referitor la dermatoglife. *În expertiza dermatoglifică se pleacă de la cercetarea celor 54 compartimente papilare....* INTR. MED., II, 206. Pl.: *dermatoglifici, -ice*; din fr. *dermatoglyphique*.

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

Dermatogramă s.f. Diagramă în care este explicat rezultatul cercetării dermatoglifelor. *Dacă grupele de sânge atestă excluderea de la paternitate, dermatogramele aduc un aport pozitiv, îndeosebi în stabilirea (afirmarea) paternităţii.* PAT. MED., 654. Pl.: *dermatograme*; din fr. *dermatogramme*.

Derogabil, -ă adj. De la care se poate deroga. *Majorităţile legale pentru emiterea de obligaţii şi pentru numirea lichidatorilor nu sunt derogabile în statutele societăţilor.* DUMITRESCU, C. A., I, 649. Pl.: *derogabili, -le*; din it. *derogabile*.

Descontopi vb. IV, tranz. (Complementul indică pedepse) A aduce la situaţia existentă înainte de contopire. *Dacă instanţa, după ce a descontopit şi repus mai multe pedepse pentru infracţiuni concurente în individualitatea lor, le-a contopit cu adăugarea unui spor, procedează din nou la descontopire..., va dispune apoi recontopirea pedepselor exceptate.* PR. JUD. PEN., I, 143. Prez. ind.: *descontopesc*; pref. *des-+contopi*.

Descontopire s.f. Aducerea mai multor pedepse la situaţia existentă înainte de contopire. *În măsura în care pedepsele pentru infracţiunile concurente care au determinat aplicarea unui spor rămân aceleaşi şi după descontopire şi recontopirea cu alte pedepse stabilite pentru infracţiuni concurente, nu este nicio justificare să se reconsidere sporul iniţial de pedeapsă.* PR. JUD. PEN., I, 141. Pl.: *descontopiri*; v. **descontopi.**

Descontopită adj. f. (Despre pedepse) Care a fost adusă la situaţia existentă înainte de contopire. *Pedepsele principale contopite prin hotărârea pronunţată trebuie din nou separate (descontopite) pentru a face o nouă apreciere a pedepsei concursului de infracţiuni.* COD. PEN. COM., 258. Pl.: *descontopite*; v. **descontopi**.

Desesizat, -ă adj. Care a renunţat la o acţiune, la un drept ce urma să fie valorificat pe cale juridică. *Falitul desesizat nu mai poate gira.* CRISTOFOREANU, C., I, 257. *Aceasta... va aduce după sine nimicirea efectului întreruptiv al acţiunii desesizate.* N. ANTONESCU. P., 191. Pl.: *desesizaţi, -ate*; v. **desesiza**.

Deshered, -ă adj. (Rar) Care este fără moştenitor. *În sfârşit, o sursă de venituri o constituiau şi cele provenite din succesiunile desherede şi donaţii.* IDR, II/2, 100. Pl.: *desherezi, -ede*; v. **desherenţă**.

Desherent, -ă adj. (Rar) Care are caracter de desherenţă. *O succesiune necerută şi neluată de nimeni era desherentă: ea revenea, în lipsă de succesori autorităţii publice.* IDR, I, 525. Pl.: *desherenţi, -nte*; v. **desherenţă**.

Desherenţă s.f. Situaţie în care se găseşte patrimoniul unei persoane care a decedat fără să fi lăsat un moştenitor cunoscut. *Acest domeniu aşa-zis privat al statului se alimentează... prin dreptul recunoscut statului de a culege patrimoniile lăsate în dezerenţă, adică fără moştenitori.* CANTACUZINO, E., 40. *Fără această dispoziţie moşia Stanei, după moartea ei, ar fi ajuns domnească prin desherenţă.* MOŞT., I, 79. *În caz de lipsă de moştenitori legali sau testamentari, în caz de renunţare a acestora la moştenire sau în caz de nedemnitate a lor, bunurile celui decedat, rămase în*

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

desherenţă, trec în proprietatea statului. ORG. SOC., 150. *Fiscului îi reveneau moştenirile vacante prin desherenţă.* IDR, I, 146. *În caz contrar, legatul fiind ineficace, iar toţi moştenitorii, succesiunea va fi în desherenţă şi se va cuveni statului.* ELIESCU, M. D., 286. *Desherenţa este o stare definitivă, spre deosebire de vacanţă, care este o stare de fapt provizorie...* INST. FEUD., 307. Şi: (înv.) *dezerenţă*; pl.: *desherenţe*; din fr. *désherence*.

Deşeanţă s.f. (Franţuzism învechit) Pierdere a unui drept. *Tutorele nu poate invoca contra minorelui beneficiul nici a unei deşeanţe sau prescripţiuni când termenul introducţiunei a espirat în cursul tutelei.* RĂDOI, C., 424. Pl.: *deşeanţe*; din fr. *déchéance*.

Detentiv, -ă adj. Care se referă la detenţie (1). *Condamnatul la o pedepasă detentivă... poate fi admis la liberare condiţională.* COD. CAROL ADN., I, 114. Pl.: *detentivi, -ve*; din it. *detentivo*.

Detenţionist s. m. (Ieşit din uz) Persoană care în sistemul de pedepse prevăzut de codul penal din 1865 era condamnat la detenţiune. *Complicele unui detenţionist se va pedepsi cu pedeapsă criminală.* TANOVICEANU, D. P., II, 76. Pronunţat: ~ţi-o~; pl.: *detenţionişti*; *detenţiune*+ suf. *-ist*.

Devolua vb. I, intranz. A transmite un drept succesoral. *Aşa succesiunea devoluează şi prin reprezentare.* PLASTARA, D. C., I, 435. Pronunţat: ~lu-a; prez. ind.: *devoluez*; v. **devoluţiune**.

Devolutivitate s.f. sg. Însuşire de a fi devolutiv. *Ce are a face, în adevăr, în casul nostru, devolutivitatea apelului?* DEGRÉ, S., II, 409. *Devolutiv* + suf. *-itate*.

Dextrodeltic, -ă 1. adj. (Despre un desen papilar) Care are aspectul unei figuri triunghiulare asemănătoare literei greceşti delta situată la dreapta observatorului. *În această clasificare, tipul deltic dă crestelor papilare aspectul unor arcuri..., iar cel dextrodeltic, bucle interne...* PAT. MED., 655. *Dactilogramele dextrodeltice au o singură deltă, în partea dreaptă a desenului papilar.* MIRCEA, C., 67. 2. s.f. (mai ales la plural) Dactilogramă dextrodeltică. *Dextrodelticele cu ramuri simple au regiunea centrală formată din laţuri aşezate succesiv unul în interiorul altuia.* MIRCEA, C., 68. Pl.: *dextrodeltici, -ice*; pref. *dextro-*+ *deltic*.

Dextromarginat, -ă adj. (Despre un scris) Care are marginea în partea dreaptă. *Scrisurile încadrate şi cele dextromarginate sunt mai rare...* IONESCU, E. C. *Din acest punct de vedere distingem între scrisuri marginate pe ambele părţi (încadrate) şi scrisuri ce prezintă o singură margine, la stânga (sinistromarginate) sau la dreapta (dextromarginate).* EXP. GRAF., 121. Pl.: *dextromarginate*; pref. *dextro- + marginat*; cf. lat. *marginatus*.

Dezamanetarisi vb. IV., tranz. (Învechit) A scoate de sub amanet. *Dacă o femeie a dat zestre lucruri amanetarisite, nu se îndatoreşte moştenitoriul a dezamanetarisi lucrurile acele, fără numai dacă testatoriul ar fi zis cu hotărâre ca să le dezamanetarisască el.* COD. ŢIV., art. 836. Prez. ind.: *dezamanetarisesc*; pref. *dez- + amanetarisi*.

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

Dezarondare s.f. 1. Separarea a ceea ce a fost arondat. 2. (În sintagma) *Dezarondarea unităţii agricole* = Dezmembrare a suprafeţei totale de teren deţinută de o unitate agricolă în două sau mai multe trupuri în vederea constituirii mai multor unităţi cu gestiune economică proprie. *Dezarondarea se face în scopul rezolvării mai favorabile a problemelor economico-organizatorice...* BURGHELEA, F., 287. Pl.: *dezarondări*; pref. *dez- + arondare*.

Dezdevălmăşie s.f. Încetare a proprietăţii devălmaşe prin transformare în proprietate comună pe cote-părţi sau proprietate individuală. *O fază individuală, pe persoane eliberate de sub tutela familiei, sau a dezdevălmăşiei propriu-zise...* VULCĂNESCU, E., 70. Pl.: *dezdevălmăşii*; pref. *dez- + devălmăşie*.

Dezînvestire s.f. (Despre instanţe judecătoreşti) Încetare a dreptului de a soluţiona o cauză aflată pe rol. *Termenul „hotărăşte”... se referă, în mod evident, numai la hotărârile prin care s-a soluţionat fondul cauzei în primă instanţă... nu şi la hotărârile de dezînvestire.* COD. PEN, COM., S II, 669. Pl.: *dezînvestiri*; pref. *dez- + învestire*.

Dezmembrământ s.n. Drept real rezultat din separarea atributelor componente ale dreptului de proprietate. *Locaţiunea nefiind un desmembrământ al proprietăţii, nu conferă locatarului niciun drept real asupra lucrului.* ERACLIDE, E., III, 165. *De la romani acest contract trecu în Franţa..., dând emfiteutecariului un drept perpetuu de desmembrământ al proprietăţii.* ALEXANDRESCO, E., IX, 373. *Unii autori au întrebuinţat, pentru a clasifica aceste drepturi, expresiunea desmembrăminte ale proprietăţii.* PLASTARA, D.C., II, 103. *Ca drepturi reale, dezmembrămintele dreptului de proprietate sunt opozabile* erga omnes *inclusiv proprietarului care le-a constituit.* BÎRSAN, D.C., 269. *În absenţa unei înţelegeri contrare încheiate cu proprietarul terenului, dezmembrămintele consimţite de superficiar se sting în momentul încetării dreptului de superficie.* COD. CIV.[3], art. 699. Şi: *desmembrământ*; pl.: *dezmebrăminte*; din fr. *démembrement*.

Dirijant, -ă adj. (Rar) Care anulează un act. *În vechiul drept francez neputinţa constituie o împiedicare dirijantă.* TITULESCU, D.C., 243. Pl.: *dirijanţi, -nte*; din fr. *dirigeant*.

Disculpător, -oare adj. Care dezvinovăţeşte. *Ofiţerii... iau armele, efectele, hârtiile şi lucrurile atât cele inculpătoare, cât şi cele disculpătoare şi, în genere, tot ce poate servi la descoperirea adevărului.* FRUNZESCU, O., 537. Pl.: *disculpători, -oare*; *disculpa + -tor*.

Disimţământ s.n. (Învechit; în opoziţie cu *consimţământ*) Deosebire de vederi. *Disimţimântul provine din aceea că art. 793 vorbeşte numai de dol sau violenţă şi tace asupra leziunei.* ERACLIDE, E., II, 158. Şi: *disimţimânt*; pl.: *disimţăminte*; din fr. *dissentiment*.

Disponent s.m. (Învechit) Persoană care dispune de un bun sau de un drept. *Legiuitorul a permis această clausă pentru a nu împiedica donaţiunile şi legatele în*

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

favoarea copiilor din causa urei şi animosităţei ce disponentul ar avea contra părintelui lor. ALEXANDRESCO, E., II, 42. *Dar chiar de am presupune că despărţind condiţiunea de restul testamentului am merge într-un cas dat evident în contra voinţei disponentului, acesta n-ar fi un rău...* DEGRÉ, S., I, 234. Pl.: *disponenţi, -nte*; v. **dispune**.

Dispozant, -ă s.m şi f. (Învechit) Persoană care dispune efectuarea unui act juridic. *Adeseori rânduirea în care sînt expuse sau scrise deosebite obiecte slujeşte a explica intenţia legiuirei sau voinţa dietaşului (dispozantului).* AMAN, L., 41. *Chestiunea participării sau complicităţii din partea dispozantului la fraudă este foarte desbătută de doctrină.* PLASTARA, D.C., III, 402. Pl.: *dispozanţi, -nte*; v. **dispoza**.

Domenialitate s.f. sg. Însuşire a unui bun care intră în domeniul statului, în special în domeniul public. *Contra, când e vorba de a se acorda despăgubiri din închiderea unor bunuri a căror domenialitate este pusă în contestaţiune.* CHRISTESCU, C. A., I, 217. *Domenialitatea publică poate rezulta şi din declaraţiunea formală a legii.* COD. CIV.[2], 650. Pronunţat: ~ni-a~; din fr. *domanialité*.

Donaţional, -ă adj. Care prezintă caracterul unei donaţii. *În cazul bunurilor avitice şi donaţionale, fetele erau îndrituite la* ius quartalitium. IDR, I, 530. *Ea comportă întocmirea unei diplome donaţionale.* INST. FEUD., 247. Pronunţat: ~ţi-o~; pl.: *donaţionali, -le*; din fr. *donationnel*.

Donosire s.f. (Învechit şi rar) Denunţare. *La întâmplare de reclamaţie şi donosire...jucătorii de cărţi vor fi supuşi răspunderei.* ALEXANDRESCO, E., X, 82. Pl.: *donosiri*; v. **donosi**.

Dosaria vb. I, tranz. A depune într-un dosar acte scrise privitoare la o afacere, la o persoană etc. *Biroul registraturii şi arhivei... dosariază, depozitează şi păstrează corepondenţa direcţiunii.* M. OF. nr. 262/1935, *apud* HAMANGIU, C. G., XXIII, 987. *Duplicatele scrisorilor de trăsuri... se vor dosaria lunar spre a fi păstrate în arhiva direcţiei.* M. OF. nr. 253/1938 *apud* HAMANGIU, C. G., XXVI/II, 2093. *Actele justificative de plata ajutoarelor cuvenite angajaţilor... se dosariază pe luni...* ÎNDREPTARUL, II, 269. Ind. prez.: *dosariez*; v. **dosar**.

Dosariere s.f. Depunere într-un dosar de acte scrise privitoare la o afacere, la o persoană etc. *Lucrările clasate la dosar se predau cu condică specială biroului arhivei pentru dosariere.* HAMANGIU, C. G., XXIV/II, 308. Pronunţat: ~ri-e~; pl.: *dosarieri*; v. **dosaria**.

Dotaliciu s.n. (Învechit, în Transilvania) Cadou de nuntă făcut de către soţ. *Vedem statutele wartense... abolind obiceiul după care văduva poseda toată averea bărbatului şi reducând acest drept la dotă şi dotaliţiu.* PERETZ, I. D., 595. *În dreptul maghiar, întâlnim şi instituţia dotaliciului, adică ceea ce se dă soţiei din bunurile soţului...* IDR, I, 511. Şi: (înv.) *dotaliţiu*; pl.: *dotalicii*; din fr. *dotalice*.

Dotalitate s.f. Regim juridic al bunurilor care alcătuiesc dota. *Prin urmare, dotalitatea presupune... o convenţiune matrimonială.* DEGRÉ, S., I, 386. *Dotalitatea încetează odată cu căsătoria.* ERACLIDE, E., III, 74. *Soţia falitului care probează*

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

calitatea sa de creditoare se poate prezenta la masa falimentului chiar dacă actul său nu întruneşte condiţiunile dotalităţii. COD. COM. ADN., 652. *Caracterul dotalităţii dispare odată cu căsătoria.* ALEXANDRESCO, E., V, 55. *Imobilele constituite zestre trebuiesc aduse în întregul lor la masa comună deoarece efectele dotalităţii încetează când e vorba de partaj.* PLASTARA, D. C., III, 798. *Dotalitatea nu ar fi fost opozabilă terţelor persoane.* COD. CIV.[2], 704. Pl.: *dotalităţi*; din fr. *dotalité*.

Dotant, -ă adj. (Învechit) Care constituie o dotă. *Când însă părinţii ce au constituit dota solidar copilului lor au stipulat în actul dotal că acea dotă este raportabilă în totul, în acest caz copilul e dator la moartea numai a unuia din părinţii dotanţi să raporteze întreaga dotă.* PLASTARA, D.C., III, 800. Pl.: *dotanţi, -nte*; v. **dota** (**2**).

Dotator, -oare s.m. şi f., adj. Persoană care constituie o dotă. *Dota este o liberalitate şi când dotatul vine* ab intestat *la succesiunea dotatorului, dotatul trebuie să aducă dota ca raport la massa comună.* PLASTARA, D.C., III, 798. Pl.: *dotatori, -oare*; din *dota* + suf. *-tor*.

Dovagialât s.n. (Turcism învechit) Reclamaţie. *Iară mai pre urmă, întâmplându-să vreun dovagialât despre mine sau despre neamul meu sau din vecini şi să va face cheltueală sau zeciuială, aceia eu să am a o împlini toată, ca una ce am vândut cum am cumpărat şi eu.* POTRA, D., II, 69. Pl.: *dovagialâturi*; din tc. *davaçilic*.

Drogoman[2] s.m. Persoană dependentă de droguri.[6] *Individul evadează, devenind un alcoolic, un drogoman, un psihotic sau folosind alte metode.* PSIH. JUD., 29. Pl.: *drogomani*; derivat regresiv din **drogomanie**.

Drogomanie s.f. Obişnuinţă morbidă de a consuma droguri. *Drogomaniile, suicidul, cartoforia, inversiunile sexuale etc. sînt acele acte deviante sau chiar criminale în care cel lezat joacă rolul de criminal cât şi pe cel de victimă.* PSIH. JUD., 77. Pl.: *drogomanii.*; *- drog* + suf. *-manie*.

Duariu s.n. (Franţuzism învechit) 1. În evul mediu în Franţa, bunuri rezervate soţiei de către soţ, în eventualitatea predecesului soţului. *Femeea nu avea un drept de moştenire în averea bărbatului, ci numai usufructul pentru o porţiune oarecare, un duariu.* ALEXANDRESCO, E. , III, 297. 2. Drepturile patrimoniale pe care le avea soţia din averea soţului decedat. *Din vechea instituţiune a duariului a rămas în codul civil dreptul de abitaţiune, veştminte...* PLASTARA, D.C., I, 286. Pl.: *duarii*; din fr. *douaire*.

3. Concluzii

Acest articol constituie o parte din cercetarea nefinalizată asupra unui corpus alcătuit din peste 200 de opere juridice în urma căreia am identificat circa 5000 de cuvinte neincluse în DLR. O analiză a celor 71 de cuvinte prezentate în lucrarea de

[6] DLR indică *drogoman* ca variantă lexicală pentru *dragoman*.

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

faţă, deşi ar putea părea neconcludentă, scoate totuşi în evidenţă o idee cu caracter de generalitate: bibliografia juridică este unul dintre cele mai valoroase materiale lexicografice, extrem de util în elaborarea unui dicţionar general al limbii române, dar insuficient valorificat de lingvişti. Este motivul pentru care suntem întru totul de acord cu opinia Adrianei Stoichiţoiu Ichim, anume că „adâncirea şi rafinarea investigaţiei teoretice, printr-o colaborare interdisciplinară între lingvişti şi jurişti... poate avea efecte benefice...”[7].

BIBLIOGRAFIE

ALEXANDRESCO, E. = Dimitrie Alexandresco, *Explicaţiune teoretică şi practică a dreptului civil român în comparaţiune cu legile vechi şi cu principalele legislaţiuni străine,* tomul al doile, Iassy, Tipografia Lucrătorilor Români Asociaţi, 1888, tomul al treile, Iaşi, Tipografia Naţională, 1890, tomul al cincile, Iaşi, Tipografia Naţională, 1898, tomul IX, Bucureşti, Atelierele Grafice Socec & Co., 1910, tomul X, Bucureşti, Atelierele Grafice Socec & Co., 1911.

AMAN, L.= Alexandru Aman, *Logică judecătorească sau tratat de argumenturi legale urmată de logica conştiinţei,* Bucureşti, Tipărit de C. A. Rosetti şi Vinterhalder, 1851.

EF. ANTONESCU, C.= Eftimie Antonescu, *Codul comercial adnotat,* vol. III, Bucureşti, Institut de Arte Grafice şi Editură „Minerva”, 1914.

N. ANTONESCU, P.= Nicolae Em. Antonescu, *Prescripţia în dreptul civil,* Bucureşti, Tipografia România Nouă, 1926.

BÎRSAN, D.C. = Corneliu Bîrsan, *Drept civil. Drepturile reale principale*, Bucureşti, Editura All Beck, 2001.

BUJOREANU, C. = Ioan M. Bujoreranu, *Colecţiune de legiuirile României vechi şi noi câte s-au promulgatu până la finele anului 1870,* Bucuresci, Tipographia Laboratorilor Români, 1873.

BURGHELEA, F. = Dumitru Burghelea, *Drept funciar şi cadastru român,* 2 vol., Iaşi, Editura Moldova, 1995.

CANTACUZINO, E. = Matei B. Cantacuzino, *Elementele dreptului civil,* Bucureşti, Editura „Cartea Românească”, S.A., [1921].

CHRISTESCU, C. A. = C. Christescu, *Codicele civil adnotat cu jurisprudenţa română urmat de un tabel indicativ pe articole de hotărârile pronunţate asupra vechilor legiuri Caragea şi Calimach şi asupra Regulamentelor Organice ale Munteniei şi Moldovei,* partea I, Bucuresci, Tipo-litografia Ed. Wiegand & C. Săvoiu, 1894.

[7] Adriana Stoichiţoiou Ichim, *op.cit.*, p. 199.

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

COD CAROL ADN. = Const. G. Rătescu, I. Ionescu-Dolj, I. Gr. Perieţeanu, Vintilă Dongoroz, H. Aznavorian, Traian Pop, Mihail I. Papadopolu, N. Pavelescu, *Codul penal Carol al II-lea adnotat,* vol. I, II, III, Bucureşti, Editura Librăriei Socec, 1937.

COD CIV.[2] = *Codul civil Carol al II-lea,* Monitorul Oficial nr. 206 din 6 septembrie 1940, apud *Codul civil Carol al II-lea,* ediţie oficială, Bucureşti, Imprimeria Centrală, 1940.

COD CIV.[3] = *Codul civil,* (Legea nr. 287/2009), Monitorul Oficial nr. 511 din 24 iulie 2009.

COD CIV. MOLD. = *Codul civil al Republicii Moldova,* Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 82-86/661 din 22 iunie 2002.

COD COM. ADN. = Stelian Ionescu, Laurenţiu Preutescu, *Codul comercial adnotat cu jurisprudenţa română la zi, cuprinzând şi toate legile, regulamentele şi convenţiunile comerciale adnotate,* Bucureşti, Imprimeria Naţională, 1933.

COD PEN. COM. = Teodor Vasiliu, George Antoniu, Ştefan Daneş, Gheorghe Dărîngă, Dumitru Lucinescu, Vasile Papadopol, Doru Pavel, Dumitru Popescu, Virgil Rămureanu, *Codul penal al Republicii Socialiste România comentat şi adnotat, partea generală,* Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1972.

COD PEN. COM., S., II = Teodor Vasiliu, George Antoniu, Ştefan Daneş, Gheorghe Dărîngă, Dumitru Lucinescu, Vasile Papadopol, Doru Pavel, Dumitru Popescu, Virgil Rămureanu, *Codul penal al Republicii Socialiste România comentat şi adnotat. Partea specială,* Bucureşti, Editura ştiinţifică şi enciclopedică, 1977.

COD ŢIV. = *Codul Calimach,* ediţie critică, Bucureşti, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1958.

CRISTOFOREANU, C. = E. Cristoforeanu, *Tratat de drept cambial,* vol. I., Bucureşti, Editura „Curierul Judiciar", 1936.

DEGRÉ, S. = Alexandru Degré, *Scrieri juridice,* vol. I, II, III, IV, Bucuresci, Editura Tip. Gutenberg, 1900-1901.

DELEANU, D.C. = Ion Deleanu, *Drept constituţional şi instituţii politice,* tratat, vol. I şi II, Bucureşti, Editura Europa Nova, 1996.

DLR = ****Dicţionarul limbii române (DLR),* serie nouă, tomul I, partea a 3-a. *Litera D, D-Deînmulţit* şi partea a 4-a, *Litera D: Deja-Deţinere*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2006; partea a 5-a. *Litera D. Deţinut-Discapotiriu*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2007; partea a 6-a, *Litera D. Discord-Dyke*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2009.

DR. ROM. = C. Hamangiu, Matei G. Nicolau, *Dreptul roman,* vol. I, Bucureşti, Editura Librăriei Socec, 1930.

DUMITRESCU, C. A. = M. A. Dumitrescu, *Codul de comerciu adnotat cu jurisprudenţa până la zi a Curţei de Casaţie, a curţilor de apel şi a tribunalelor*

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

române dimpreună cu jurisprudenţa italiană, franceză, belgiană, austriacă, vol. I-III, Bucureşti, Editura „Cugetarea", 1926.

DUMITRESCU, C. C. = M. A Dumitrescu, *Codul de comerciu comentat,* vol. III, Bucureşti, Editura Librăriei Leon Alcalay, 1912.

ELIESCU, M. D. = Mihail Eliescu, *Moştenirea şi devoluţiunea ei în dreptul Republicii Socialiste România,* Bucureşti, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1966.

ERACLIDE, E. = Constantin Eraclide, *Explicaţiune teoretică şi practică a codicelui civile,* vol. II şi III, Typographia Curţii (Lucrătorii Asociaţi) 1873.

EXP. GRAF. = Adrian Frăţilă, Radu Constantin, *Expertiza grafică şi raţionamentul prin analogie,* Bucureşti, Editura Tehnică, 2000.

FLOCA, D.C. = Ioan N. Floca, *Drept canonic ortodox, legislaţie şi administraţie bisericească,* 2 vol., Bucureşti, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1990.

FRUNZESCU, O. = Emil A. Frunzescu, *Organizarea politică şi administrativă a României,* Bucureşti, Atelierele Grafice Socec & Co., 1909.

GOGEANU, I. S. = Paul Gogeanu, *Istoria statului şi dreptului (generală),* Bucureşti, Centrul de Multiplicare al Universităţii Bucureşti, 1970.

HAMANGIU, C. G. = C. Hamangiu, *Codul General al României,* vol. XXIII, XXIV/II, XXVI/II, Bucureşti, Imprimeria Centrală, 1936, 1937, 1938.

IDR, I = Gheorghe Cronţ, Ioan Floca, Valentin Al. Georgescu, Nicolae Grigoraş, Vladimir Hanga, Alexandru Herlea, Liviu P. Marcu, Ioan Matei, Damaschin Mioc, Ovid Sachelarie, Nicolae Stoicescu, Petre Strihan, Valeriu Şotropa, Romulus Vulcănescu, *Istoria dreptului românesc,* vol. I, Bucureşti, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1980.

IDR, II/2 = Barbu B. Berceanu, Maria Dvoracek, Dumitru Firoiu, Valentin Al. Georgescu, Vasile Ghionea, Alexandru Herlea, Iosif Kovacs, Liviu P. Marcu, Mircea Muşat, Petru Pătrăşcanu, Alexandru Porţeanu, Ovid Sachelarie, Valeriu Şotropa, Erast Tarangul, Ion Vîntu, *Istoria dreptului românesc,* vol. II, partea a II-a, Bucureşti, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1987.

INST. FEUD. = Alexandru Constatinescu, Florin Constantiniu, Valentin Al. Georgescu, Dan Amadeu Lăzărescu, Ovid Sachelarie, Nicolaie Stoicescu, Petre Strihan, Valeriu Şotropa, Tudor Voinea, *Instituţii feudale din ţările române. Dicţionar,* Bucureşti, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1988.

INTR. MED., I = I. Quai, M. Terbancea, V. Mărgineanu, *Introducere în teoria şi practica medico-legală,* vol. I, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1978.

INTR. MED., II = I. Quai, M. Terbancea, V. Mărgineanu, Lidia Popa, *Introducere în teoria şi practica medico-leaglă,* vol. II, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1979.

IONESCU, E. C. = Lucian Ionescu, *Expertiza criminalistică a scrisului,* Iaşi, Editura Junimea, 1973.

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

ÎNDREPTARUL = Gh. Dărîngă, Al. Lesviodax, D. Lucinescu, Al. Rădulescu, Th. Savuscan, *Îndreptarul legislaţiei uzuale,* vol. II, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1957.

LONGINESCU, E. = S. G. Longinescu, *Elemente de drept roman,* vol. II, Bucureşti, Tipografia Soc. Anonime „Curierul Judiciar", 1929.

MAHLER, J. = Fred Mahler, *Introducere în juventologie,* Bucureşti, Editura ştiinţifică şi enciclopedică, 1983.

MEITANI, D. I. = G. Meitani, *Curs de drept internaţional public,* Bucureşti, Editura Al. T. Doicescu, 1931.

MIRCEA, C. = Ion Mircea, *Criminalsitică,* Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1978.

MOŞT. = I. Minea, L. T. Boga, *Cum se moşteniau moşiile în Ţara Românească până la sfârşitul secolului al XVI-lea? Contribuţiuni la istoria vechiului drept din Ţara Românească,* Iaşi, Institutul de Arte Grafice „Presa Bună", vol. I, 1933.

ORG. SOC. = Traian Ionaşcu, Mihail Eliescu, Yolanda Eminescu, Virgil Economu, Maria Ioana Eremia, Valentin Gerogescu, Petre Anca, *Organizaţiile socialiste ca persoane juridice în România,* Bucureşti, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1967.

PAT. MED. = Gh. Scripcaru, M. Terbancea, *Patologie medico-legală,* Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1978.

PERETZ, I. D. = Ion Peretz, *Curs de istoria dreptului român. Partea I. Originile dreptului român,* Bucureşti, Tip. Ziarului „Curierul Judiciar", 1915.

PLASTARA, D. C. = George Plastara, *Curs de drept civil român,* 11 volume, Bucureşti, Editura „Cartea Românească", [1925-1928].

POTRA, D. I = George Potra, *Documente privitoare la istoria oraşului Bucureşti (1634-1800),* Bucureşti, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1982.

POTRA, D. II = George Potra, *Documente privitoare la istoria oraşului Bucureşti (1821-1848),* Bucureşti, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1975.

PR. JUD. PEN. = George Antoniu, Constantin Bulai, Rodica Mihaela Stănoiu, Avram Filipaş, Constantin Mitrache, Vasile Papadopol, Cristiana Filişanu, *Practica judiciară penală, vol. I. Partea generală,* Bucureşti, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1988.

PSIH. JUD. = Nicolae Mitrofan (coord.), Voicu Zdreghea, Tudorel Butoi, *Psihologie judiciară,* Bucureşti, Casa de Presă şi Editura „Şansa", 1992.

RĂDOI, C. = Ioan Rădoi, *Călăuza cetăţianului în matrerie judiciară. Manual teoretico-practic,* Bucuresci, Editura Librăriei Leon Alcalay, 1900.

STOICHIŢOIU ICHIM, S. = Adriana Stoichiţoiu Ichim, *Semiotica limbajului juridic,* ediţia a II-a, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2006.

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)

SUCIU, C. = Camil Suciu, *Criminalistica. Partea I*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1963.
TANOVICEANU, D. P. = I. Tanoviceanu, *Curs de drept penal*, vol. I, II, Bucureşti, Atelierele Grafice Socec & Co., 1912.
TGO = Tudor R. Popescu, Petre Anca, *Teoria generală a obligaţiilor,* Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1968.
TITULESCU, D.C. = Nicolae Titulescu, *Drept civil*, ediţie îngrijită şi postfaţă de prof. univ.dr. Vasile Popa, cerc. pr. dr. Mihaela Christi, Bucureşti, Editura All Beck, 2004.
TR. DR. CIV. = C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, *Tratat de drept civil român,* vol. II, Bucureşti, Editura „Naţională" S. Ciornei, 1929.
VULCĂNESCU, E. = Romulus Vulcănescu, *Etnologie juridică,* Bucureşti, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1970.
ZINVELIU, C. C. = Ioan Zinveliu, *Contractele civile*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1978.

ADDENDA AU *DICTIONNAIRE DE LA LANGUE ROUMAINE* DU POINT DE VUE DU LANGUAGE JURIDIQUE *(LETTRE D)*

Résumé

L'article présente 71 mots juridiques non-inclus dans *Le Dictionnaire de la langue roumaine*, *Lettre D*, édition 2006-2009, extraits d'un corpus formé de 58 œuvres juridiques. Dans les conclusions, l'auteur considère que la bibliographie juridique représente un vaste matériel léxicographique très utile pour l'élaboration d'un dictionnaire général de la langue roumaine, mais insuffisament mis en valeur par les linguistes. Il donne son adhésion à l'opinion du distigué professeur Adriana Stoichițoiu Ichim qu' une collaboration interdisciplinaire entre les linguistes et les juristes peut avoir des effets bénéfiques.

Mots-clés: *Dictionnaire de la langue roumaine, étymologie française, language juridique, lexique juridique, linguistique juridique.*

BDD-V4333 © 2017 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:00:25 UTC)